

Mednarodni projekt

Promoting Informed Choices for All Young People

Opolnomočenje mladih za premišljene izobraževalne in karierne odločitve

Predstavitev projektne dela - 1. december 2022

www.designmyfuture.eu

Alenka Andrin, mag. Tamara Malešević, Vanja Kavčnik Kolar
in Amela Sambolić Beganović, Zavod RS za šolstvo

PROGRAM

1. Predstavitev projekta *Design My Future* na kratko
2. Vaša pričakovanja pred seminarjem
3. Zgodnje opuščanje šolanja pri mladih
4. Predstavitev smernic za učitelje in druge izobraževalce
5. Izmenjevalnica idej
6. Povabilo k udeležbi na mednarodni konferenci na daljavo (13. 12. 2022)

O PROJEKTU (2019-2022)

Cilj: strokovno podpreti mlade v starosti od 14 do 17 let, da sprejmejo premišljene karijerne odločitve, dokončajo šolanje oz. poklicno usposabljanje ter pripravljeni vstopijo na trg dela

Projektni partnerji: Velika Britanija (*Leeds Beckett University* in *Ahead Partnership Limited*), Norveška (*Universitetet i Tromsø*), Portugalska (*PIN Progresso Infantil*), Italija (*CESIE*), Slovenija (*Zavod RS za šolstvo*)

Rezultati projektnega dela:

- **smernice za učitelje in druge izobraževalce,**
- digitalna igra (spoznavanje veščin za mlade),
- smernice za starše (podpora mladostnikom pri premišljenih izobraževalnih in kariernih odločitvah),
- gradiva za usposabljanje učiteljev.

VAŠA PRIČAKOVANJA PRED SREČANJEM:

- predstavitev problematike zgodnjega opuščanja šolanja (ZOŠ) v širšem kontekstu;
- kako oblikovati učno okolje, da dijak vztraja pri izobraževanju;
- informacije v podporo aktivnemu poučevanju;
- nasvete in predloge, kako pristopati k mladim iz ranljivejših okolij ter jih spodbuditi k trudu za uspešno prihodnost;
- strokovna podpora pri izvajanju aktivnosti za karierno orientacijo;
- kakšen nov pogled, perspektivo, rešitev.

ZGODNJE OPUŠČANJE ŠOLANJA PRI MLADIH ZOIU

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

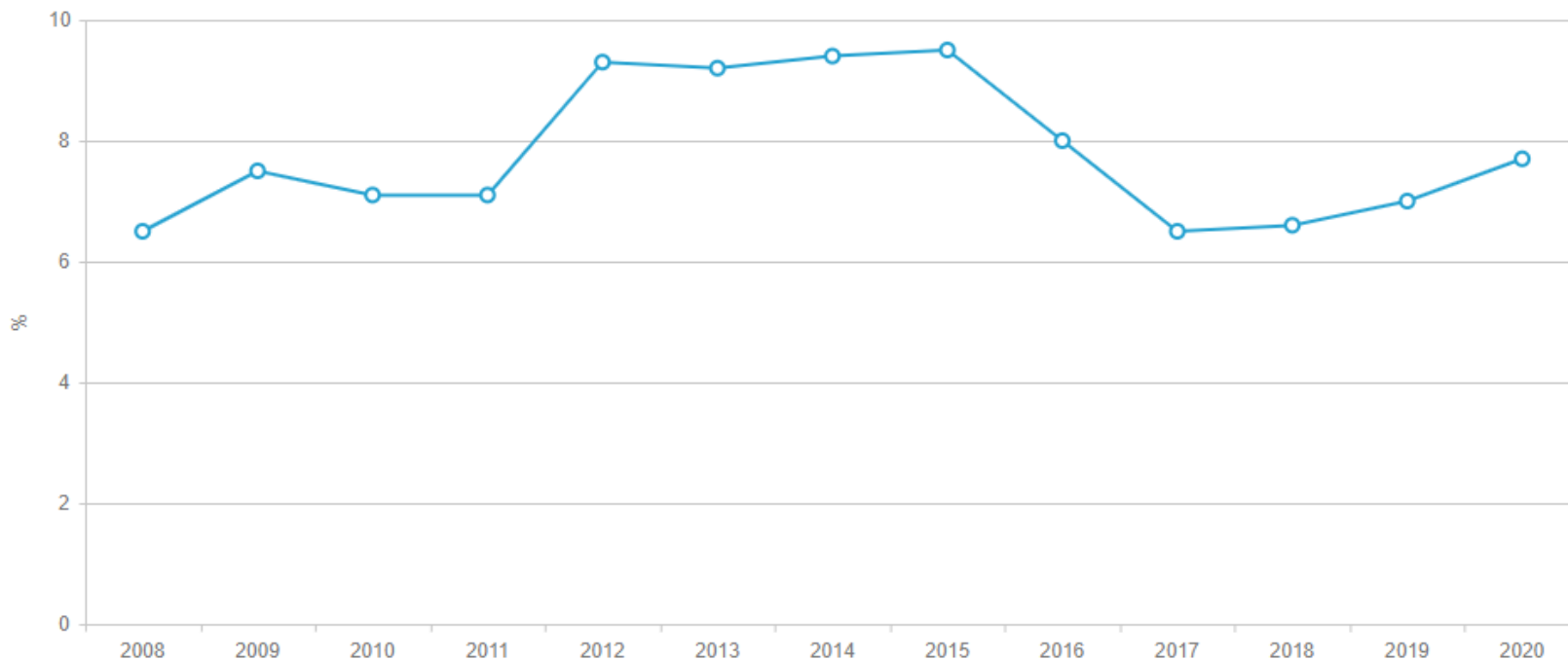
**DESIGN MY
FUTURE**

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

ZGODNJE OPUŠČANJE ŠOLANJA PRI MLADIH

Mladi, ki niso niti delovno aktivni niti vključeni v izobraževanje ali usposabljanje, Slovenija

Vir: SURS

ZGODNJE OPUŠČANJE ŠOLANJA PRI MLADIH

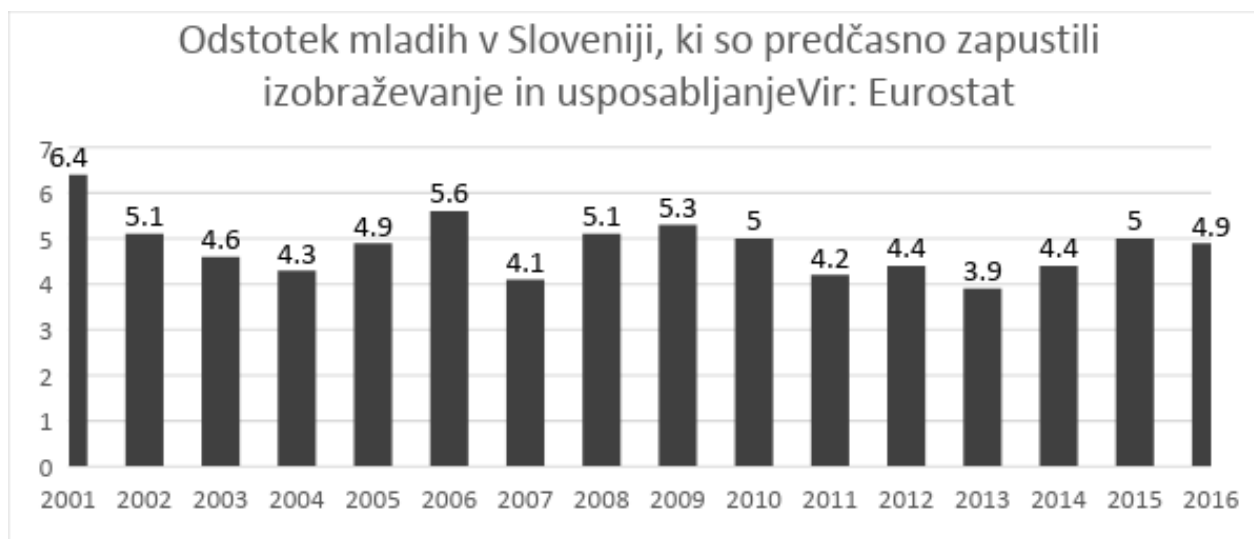
Metodologija spremljanja in preprečevanja...

Vsebina

1	Uvod	6
→ 2	Kaj je zgodnje opuščanje izobraževanja in usposabljanja?	7
2.1	Pregled obstoječih definicij	7
3	Zakonodajna in strokovna izhodišča	10
3.1	Obstoječi podatki o ZOIU	10
3.2	Zakonodaja in razvojne usmeritve Republike Slovenije	18
3.3	Strokovna izhodišča	20
→ 4	Metodologija spremljanja podatkov na sistemski in institucionalni ravni	23
4.1	Kaj je baza CEUVIZ, kaj zbira in omogoča?	24
4.2	Potek analize podatkov baze CEUVIZ	28
4.2.1	Potek poskusne analize	29
4.3	Ugotovitve in predlogi za dopolnitev baze CEUVIZ	37
→ 5	Podlage za nacionalno strategijo preprečevanja zgodnjega opuščanja izobraževanja in usposabljanja	40
5.1	Oblikovanje nacionalne delovne skupine	41
5.2	Preprečevanje ZOIU na ravni sistema	42
5.3	Preprečevanje na ravni institucije	44
5.3.1	Primarna preventiva, namenjena vsem dijakom in šolski skupnosti	45
5.3.2	Sekundarna preventiva	49
5.3.3	Terciarna preventiva	49
5.3.4	Dejavnosti pomoči	50
5.4	Sistem zgodnjega opozarjanja na ravni institucije (projekt CroCooS)	55
6	Literatura in viri:	60

ZGODNJE OPUŠČANJE ŠOLANJA PRI MLADIH

Slika 1: Delež ZOIU oziroma odstotek mladih v Sloveniji, ki so predčasno zapustili izobraževanje in usposabljanje (Vir: Eurostat)

9.7 %
of people aged
18 to 24 had left
education and
training early in
the EU in 2021

A photograph of three young adults, two women and one man, sitting around a table and looking at a laptop. They are all smiling and appear to be in a collaborative, positive environment. The background is a simple, light-colored wall.

Celovit sistem zgodnjega opozarjanja za preprečevanje zgodnjega opuščanja šolanja PRI MLADIH

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**DESIGN MY
FUTURE**

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

SMERNICE ZA UČITELJE:

Ranljive skupine mladih in preprečevanje zgodnjega opuščanja šolanja (ZOŠ)

Namen: prispevati k vključujoči šoli z vidika preprečevanja ZOŠ s poudarkom na:

- upoštevanju glasu in potreb mladih iz ranljivih skupin za premišljene izobraževalne in karijerne odločitve, ter
- priložnostih oz. vlogah učiteljev za podporo in ustvarjanje varnega in spodbudnega učnega okolja.

Gradivo je nastalo v sodelovanju z učitelji, mladimi in starši iz vseh partnerskih držav (fokusne skupine, vprašalnik) in vsebuje dva dela:

1. Poklicne priložnosti in vloge učitelja za prepoznavanje tveganj in preprečevanja zgodnjega opuščanja šolanja (**preventivne strategije**)
2. **Intervencijske strategije**, ki temeljijo na v rešitve usmerjenem pristopu pri celostni obravnavi raznolikosti učencev.

Vloge oz. priložnosti učitelja

1. Učitelj kot zgled učencem
2. Učiteljeva odnosna kompetenca
3. Učitelj kot neposredni izvajalec izobraževanja
4. Učiteljeva podpora k premišljenim izobraževalnim in kariernim odločitvam učencev
5. Učiteljev prispevek k razvoju veščin za 21.stoletje pri učencih
6. Učiteljevo vseživljenjsko učenje

Učitelj kot zgled učencem na področju:

- ★ jezika: govor, jezikovni kod, pisanje, branje ...;
- ★ odnosa do drugih: odprtost in pozitivna naravnost, uporaba aktivnega poslušanja ...;
- ★ socialno-čustvene veščine učitelja: samozavedanje in zavedanje misli in občutkov drugih, samoregulacija, socialna empatija in odgovorno odločanje; kako biti asertiven, kako se soočiti s stresom in postati osebno odporen (rezilienten, FLEKSIBILEN); kako prositi druge za pomoč in biti drugim v pomoč.

Poklic učitelja; učitelj, ki navdihuje, kaže radovednost in vznemirjenje, ko se sam uči in išče priložnosti, da bi za učenje in raziskovanje navdihnili tudi učence.

Razvojna miselnost učitelja:

ODZIV NA NAPAKO in DOŽIVLJANJE NEUSPEHA
(Carol Dweck)

NOT YET
BY CAROL DWECK

"Praising the process that kids engage in: their effort, their strategies, their focus, their perseverance, their improvement. This process praise creates kids who are hardy and resilient."

"If you get a failing grade, you think, 'I'm nothing. I'm nowhere. But if you get the grade 'Not Yet' you understand that you're on a learning curve."

"It gives you a path into the future ..."

Učiteljeva podpora za premišljene izobraževalne in karierne odločitve učencev in za razvoj njihovih t. i. “veščin za 21. stoletje”

“Ko oseba izbira poklic, dejansko izbira način, kako bo udejanila lastno samopodobo.” (Super & Super, 2001)

★ *Kako pomagati učencem zagledati smisel v učenju in lastnem napredovanju, da bi podprli njihovo motivacijo?*

Zanimati se in spoznavati interese, vrednote in potenciale učencev. Le tako učitelj prispeva k RAZVOJU realističnih poti za uresničevanje realističnih ciljev (kar je proces).

Povratna informacija učencem je trajna priložnost, da se učenec postopno, skozi dalj časa, sam nauči vrednotiti svoj napredek.

★ *Kako to povezati z njihovimi načrti glede izobraževanja in kariere?*

Vedno jih spodbujati k odločanju, ki temelji na **dobri informiranosti**, kaj so bolj pomembni dejavniki za odločanje (močna področja, interesi in vrednote napram plača ali vrstniška skupina idr.) in spodbujati, da vsak ima **rezervni načrt**. Spremljati trg dela na vašem predmetnem področju in na področjih, za katera se zanimajo vaši učenci in jih o tem informirati. Predstaviti učencem predstavnike poklicev iz vašega predmetnega področja in jih povezati z njimi - tii jih lahko navdušijo, da odkrijejo svoje interese, ali seznanijo z “realnostjo” poklica.

- ★ Učenec ustvarja **svoj (karierni) listovnik**, ki vključuje načrtovanje več kariernih poti, s katerim spodbuja, da učenci ostanejo odpri in fleksibilni, če bi bilo potrebno to pot tudi spreminjati npr. naredijo plakat z naslovom “**Tri možne poti v mojem življenju**”, ki vključujejo razvojno, pozitivno miselnost: biti najboljša različica sebe, delati s srcem, biti notranje motiviran, proaktiven, deloven, radoveden, usmerjen na reševanje izzivov ...
- ★ V različnih situacijah ima učitelj priložnost za **POGOVOR Z UČENCI**, da jih spozna, utrdi dober odnos, informira, navduši in tako opolnomoči k sprejemanju premišljenih odločitev, pa tudi prepreči stisko, “stranpot” ...
- ★ **Dober stik učitelja z učenci, kot posamezniki, je socialni “kapital”**, ker mu učenci zaupajo in ga cenijo. Zato poslušajo vaše izkušeno mnenje, če je podano premišljeno, nevsiljivo in jim dopušča avtonomijo, tudi glede podpore na poti kariernega odločanja.

Model veščin “21st Century Skills” (Global Partnership for Education, 2020) je nastal **na osnovi analize večjega števila modelov, da bi poenotili skupni namen izobraževalnih sistemov za zdravo in izpolnjeno življenje posameznika.**

Če je razvijanje teh veščin integrirano v vsakodnevni pouk, izboljšujemo mišljenje, delo in življenje posameznika. Veščine za 21. stoletje so (Binkley et al. 2012 in GPE, 2020):

- ustvarjalnost in inovativnost,
- kritično mišljenje/reševanje problemov/odločanje,
- učenje učenja/metakognicija,
- komunikacija in sodelovanje v skupini,
- informacijska pismenost,
- digitalna pismenost,
- aktivno državljanstvo (od lokalne do globalne ravni),
- življenjske in karierne veščine in
- osebne in socialne veščine z odgovornostjo (vključuje tudi kulturno ozaveščenost).

Učitelj in vseživljenjsko učenje

“Ne učimo se iz izkušenj samih, ampak le, če jih premišljujemo, reflektiramo.” (John Dewey)

Učitelj, ki integrira svoje izkušnje z bolj ali manj rednim in sistematičnim samoreflektiranjem, izboljšuje svoje pedagoške presoje in intervence.

Pri delu z mladostniki (14—17 let) je koristno posodabljati znanja, ki pomagajo preprečevati neželene izide na naslednjih področjih:

- ★ Poznavanje varovalnih dejavnikov šole: učiteljeva osebnost, socialno in organizacijsko strukturo šole, razredno ozračje, odnose med otrokom in skupino, otrokom in vrstnikom, otrokom in učiteljem ali drugimi šolskimi delavci ter različna dogajanja na šoli, dobro klimo, sodelovalni odnos: zaposleni – otroci – starši, občutek pripadnosti skupini, realna (ustrezno visoka) pričakovanja, ponudba različnih aktivnosti, individualni dosežki in napredovanje otroka, jasne meje, zahtevana odgovornost in podpora drugim in priložnosti za uspeh (Janušević, ur., 2019).
- ★ Razvoj možganov v mladostništvu je intenziven: mielinizacija in razvoj prefrontalnega režnja sta “v delu”, vse do starosti 25 in se kažejo v načrtovanju, predvidevanju posledic, metakogniciji, samoregulaciji ...
- ★ Pričakovane razvojne naloge v mladostništvu: preizkušanje zaradi razvoja identitete, samostojnosti, pomen odnosov z vrstniki, razvojna tesnoba, odločanje najstnika ter kako je odrasli bolje uglasen na potrebe najstnikov in njihovih specifičnih podskupin ...
- ★ Prepoznati znake pri mladostniku, ki je v čustveni stiski, travmatiziran ali žrtev nasilja. Iskati globlje razumevanje učenčevih ravnanj (ne osredotočiti se zgolj na besede ali vedenje) in skušati oblikovati ustrezní odziv (Kuhar, 2019); Knaus idr, 2019). Pomembne so spremembe v vedenju posameznika in občutek nadzora v njegovem življenju ter njegovi subjektivni občutki pripadnosti in vključenosti v razredno skupnost.

Vključenost (inkluzivnost), raznolikost

Vključenost (inkluzivnost) — izziv in naloga vsakega učitelja:

- zagotavljanje varnega in podpornega (učnega) okolja za vse učence,
- diferenciacija/individualizacija/personalizacija,
- soustvarjalec pri ustvarjanju poti do doseganja zahtevnejših ciljev različnih učencev,
- zagotavljanje kakovostnih povratnih informacij,
- spodbujevalec sodelovalnega učenja, samoregulacije ...

Varno in spodbudno učno okolje

- Uporaba različnih didaktičnih pristopov/metod
- Podporna in osmišljena uporaba digitalne tehnologije (npr. potopni bralnik)
- Dvosmerna povratna informacija
- Zastavljanje odprtih vprašanj
- Zastavljanje etapnih ciljev (npr. po metodi SMART)
- Čas za refleksijo
- ...

Učenje in poučevanje po načelih formativnega spremljanja:

- ★ ugotavljanje predznanja,
- ★ načrtovanje namenov učenja in kriterijev uspešnosti z učenci,
- ★ osmišljene dejavnosti; dokazi o učenju,
- ★ vprašanja v podporo učenju,
- ★ povratna informacija.

Odnosna kompetenca učitelja

Dober odnos med učiteljem in učenci — predpogoj za učinkovito učenje (Hattie, 2011):

- motivacijski učinek,
- učitelj kot vodja in podpora,
- odgovornost za učni proces,
- zagotavljanje dvosmerne komunikacije/odprtega dialoga,
- gradnja zaupanja,
- aktivno poslušanje.

Krepitev odpornosti (rezilientnosti)

Gre za prilagodljivost in prožnost mladostnika, ki kljub težavam ohranja svoj pričakovani razvoj.

Krepitev:

- samozaupanja,
- občutka obvladovanja življenjskih situacij,
- vztrajnosti,
- ...

Pomembno je:

- inkluzivna in medkulturna šola (etnično odtujeni posamezniki),
- sodelovalno učenje, sovrstniško povzemanje dobrih strategij,
- podpora pri doseganju ciljev,
- dobra socialna mreža,
- ustvarjalna klima,
- ...

(po: Novak, B. (2016))

2. del: INTERVENCIJSKE STRATEGIJE

Namen:

- zgodnje odkrivanje podpore
- dodatna strokovna podpora

Vloga celotnega šolskega kolektiva:
večstrokovni in celostni pristop

Temeljijo na **že obstoječih praksah** na šoli.

Odziv mora biti hiter in mora vključevati učenca ter njegove starše ali skrbnike.

CELOSTNI PRISTOP ŠOLE pri ZOŠ

Holistično razumevanje učenja

> razvijanje različnih zmožnosti in veščin

Transformacijski dialog

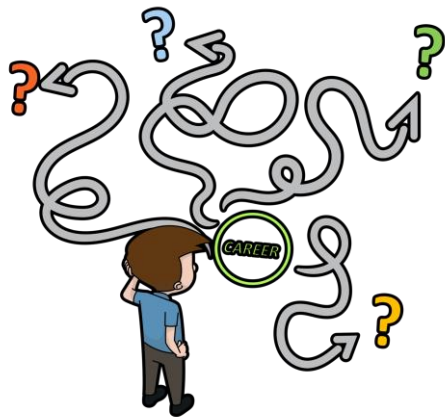
> osredotočenost na učenje učencev

Delitev vloge vodenja

> kultura povezanosti in soodgovornosti

CELOSTNI PRISTOP ŠOLE PRI ZOŠ (nadaljevanje)

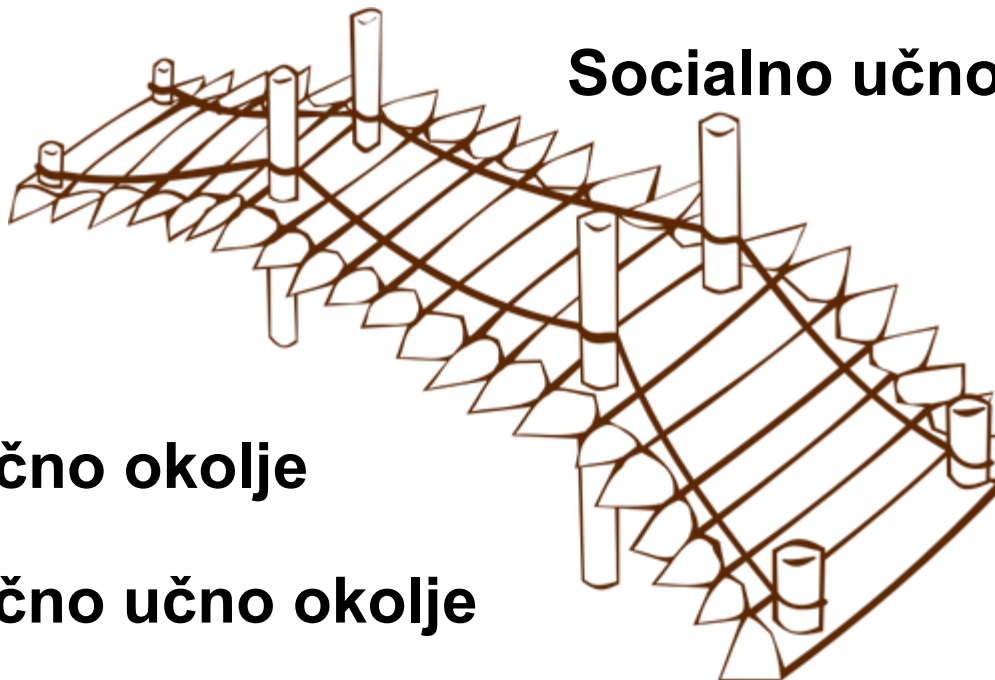

Didaktično učno okolje

Socialno učno okolje

Kurikularno učno okolje

Fizično učno okolje

PERSONALIZIRANI PRISTOP

Gre za **celostni pogled na posameznika**, ki naj vključuje:

- socialne dejavnike,
- čustvene dejavnike,
- družinske dejavnike.

Upoštevati je treba tudi *vpliv kritičnih življenjskih dogodkov* (vključno s travmatičnimi dogodki) na osebni razvoj mlade osebe.

CELOSTNI PRISTOP ŠOLE pri ZOŠ (nadaljevanje)

Drugi konceptualni dokumenti

Smernice in priporočila

- [Dnevi dejavnosti](#) (pdf, 47 KB)
- [Interesne dejavnosti](#) (pdf, 598 KB)
- [Izvedbena navodila za izvajanje programa dvojezične osnovne šole](#) (pdf, 603 KB)
- [Izvedbena navodila za izvajanje programa dvojezične osnovne šole \(prevod\)](#) (pdf, 798 KB)
- [Knjižnična informacijska znanja](#) (pdf, 173 KB)
- [Koncept bolnišnični oddelki](#) (pdf, 367 KB)
- [Koncept dela - Šola v naravi](#) (pdf, 57 KB)
- [Koncept dela - Učne težave](#) (pdf, 499 KB)
- [Koncept usposabljanja za vožnjo kolesa in kolesarskega izpita](#) (pdf, 453 KB)
- [Navodila - Primanjkljaji na posameznih področjih učenja](#) (pdf, 293 KB)
- [Priporočila za ukrepanje v osnovnih šolah ob nujnih stanjih in nenadno nastalih bolezenskih znakih](#) (pdf, 1,3 MB)
- [Odkrivanje in delo z nadarjenimi učenci](#) (pdf, 69 KB)
- [Programske smernice za delo oddelčnega učiteljskega zbora in oddelčne skupnosti](#) (pdf, 138 KB)
- [Programske smernice za svetovalno službo v osnovni šoli](#) (pdf, 154 KB)
- [Razširjeni program - Pevski zbor](#) (pdf, 737 KB)
- [Razširjeni program - Podaljšano bivanje in različne oblike varstva](#) (pdf, 1,7 MB)
- [Smernice za kulturno - umetnostno vzgojo](#) (pdf, 391 KB)
- [Smernice za vključevanje otrok priseljencev v vrtce in šole](#) (pdf, 621 KB)
- [Strategija kulture vedenja in vzgoja za varno mobilnost do leta 2020](#) (pdf, 404 KB)

VIR: <https://www.gov.si teme/programi-in-ucni-nacrti-v-osnovni-soli/>

CELOSTNI PRISTOP ŠOLE pri ZOŠ (nadaljevanje)

Dokumenti o vključevanju Romov v vzgojno izobraževalni proces

Nacionalni program ukrepov za Rome 2021-2030

Strategije in programi

 [NPUR 2021-2030](#) (pdf, 1,5 MB)

Strategija vzgoje in izobraževanja Romov v Republiki Sloveniji

 [Strategija vzgoje in izobraževanja Romov v RS 2021-2030](#) (docx, 104 KB)

 [Strategija vzgoje in izobraževanja Romov v RS - dopolnitev 2011](#) (pdf, 1,5 MB)

 [Strategija vzgoje in izobraževanja Romov v RS 2004](#) (pdf, 1 MB)

Uspešnost romskih učencev v osnovnih šolah v Sloveniji

Analize in raziskave

 [Analiza podatkov o uspešnosti romskih učencev v OŠ v Sloveniji](#) (pdf, 1,4 MB)

Anketa o delu romskih pomočnikov v vrtcih

Predstavitve

 [Analiza podatkov o uspešnosti romskih učencev v OŠ v Sloveniji](#) (pdf, 1,4 MB)

Vključenost Romov v srednješolsko in visokošolsko izobraževanje ter izobraževanje odraslih

 [Analiza dokumentov in literature](#) (pdf, 384 KB)

 [Podatki o vključenosti Romov v srednješolsko in univerzitetno izobraževanje v šolskem letu 2017/2018](#) (pdf, 389 KB)

 [Podatki o vključenosti Romov v srednješolsko in univerzitetno izobraževanje v šolskem letu 2018/2019](#) (pdf, 386 KB)

 [Odnos izobraževalnih institucij nad ravno osnovne šole do Romov, ki se izobražujejo na njih](#) (pdf, 532 KB)

 [Odnos Romov do srednješolskega in univerzitetnega izobraževanja, izobraževanja odraslih ter možnosti in perspektiv, ki jih to odpira](#) (pdf, 554 KB)

 [Dejavniki, ki vplivajo na vključenost in uspešnost Romov v izobraževalnem procesu na vseh stopnjah rednega izobraževanja ter izobraževanja odraslih, kot jih zaznavajo predstavniki izobraževalnih institucij in drugih organizacij](#) (pdf, 501 KB)

 [Zaključno poročilo](#) (pdf, 591 KB)

VIR: <https://www.gov.si teme/vzgoja-otrok-romov-in-izobrazevanje-pripadnikov-romske-skupnosti/>

PERSONALIZIRANI PRISTOP (nadaljevanje)

- **Razumevanje motivacije** učencev za učenje
- Podpora pri **usvajanju učnega jezika**
- **Razvijanje veščin odpornosti (rezilientnosti)**
- **Pomoč učencem** pri iskanju različnih rešitev za njihove problemske situacije v šoli

»Na začetku poklicne poti sem si postavljaj vprašanje: Kako lahko zdravim ali spremenim to osebo? Zdaj bi to vprašanje formuliral drugače, in sicer: Kakšen odnos bi bil osebi v podporo pri osebni rasti in učenju ter kako lahko k temu prispevam jaz?«

Carl Rogers

RANLJIVE SKUPINE MLADIH

1. Učenci priseljenci
2. Učenci s posebnimi potrebami
3. Nadarjeni učenci, ki se soočajo s šolskim neuspehom
4. Učenci iz ekonomsko prikrajšanih skupnosti
5. Učenci v rejništvu ali posvojeni učenci
6. Učenci iz romskih ali potujočih skupnosti
7. Učenci s kriminalno preteklostjo (v družini/pri skrbnikih ali lastno)
8. Učenci s težavami z duševnim zdravjem

RANLJIVE SKUPINE MLADIH - enotna struktura predstavitev

Case Study Name: George Age: 15 years old
Characteristics and vulnerabilities that may contribute to positive or adverse school outcomes
Specific needs
Good teaching practice

Študija primera:
vinjeta

Značilnosti in ranljivosti, ki lahko prispevajo k pozitivnim ali negativnim učnim dosežkom

Posebne potrebe

Gradniki dobre poučevalne prakse

RANLJIVE SKUPINE MLADIH - primer iz gradiva

3

3.4 Students from economically disadvantaged communities

Case Study

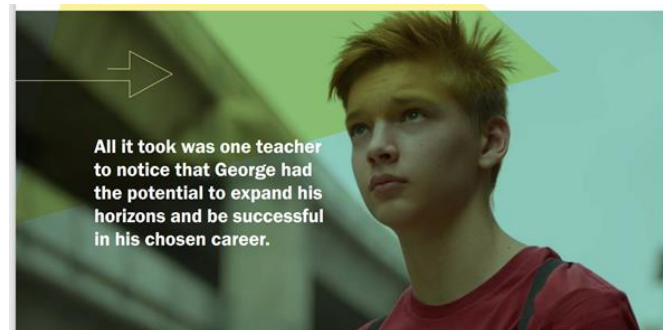
Name: George

Age: 15 years old

George is the youngest in a family who has lived in a social housing community. All his brothers had attended the local primary and secondary school, and George was approaching the end of compulsory education. Neither George's parents nor grandparents had been successful in finding employment in the town, and the family had been forced for many years to live on government welfare. As a result, George found it challenging to imagine securing employment at all – far less a career that he had chosen. He often spoke of the negative views of others about his housing estate and, in particular, his family.

George has a positive attitude towards school and feels that he has been a full member of the school community. George has developed excellent relationships with his teachers and has achieved high grades in technical subjects and art.

Through the school guidance teacher's intervention, George was able to meet a former student of the school who had chosen to attend Further Education College and successfully completed a qualification in plumbing. Meeting the former pupil who had the same background challenged George's belief that no one would ever employ someone with his background, and he began to think more positively about the kind of career he might pursue.

All it took was one teacher to notice that George had the potential to expand his horizons and be successful in his chosen career.

Characteristics and vulnerabilities that may contribute to positive or adverse school outcomes

Characteristics

Some students may come from:

- Communities or families who have experienced multi-generational unemployment;
- A cultural background where education is not valued and/or the opportunities it might bring are not recognised;
- A cultural background where individuals are not expected to complete compulsory education;
- A community which values skills not taught in formal education, e.g., rural, agricultural communities where students are expected to work in the family business after school.

Specific needs

Students may need to:

- To have the opportunity to normalise the world of work through meeting a range of individuals who work in different industries;
- Be exposed to the possibilities of the world of work and the social and economic benefits it can bring;
- Have the vision expanded or the possibilities open to them in further education or employment that their communities may not have considered possible;
- Explore with female students that it is not a binary choice between having a family and pursuing a career.

Good teaching practice

Building opportunities to experience the world of work in a meaningful way;

Building opportunities to meet a range of individuals in different careers to facilitate the range of careers that are possible in the 21st century;

Teachers' valuing of the knowledge and skills that they bring from their community even if it is not in the official curriculum;

The opportunity to build skills in school required by employers – particularly final-year students who are not planning further education following compulsory education.

32

RANLJIVE SKUPINE MLADIH

»Najpomembnejši izziv v vzgoji in izobraževanju je, kako se soočati z razlikami.« (Meijer et al.)

KLJUČNO SPOROČILO:

Vse, kar je bilo potrebno, je bil **en strokovni delavec na šoli**, ki je verjel, da lahko **tim več strokovnjakov na šoli** zagotovi pomoč, ki jo učenec potrebuje, da bi se (ponovno) počutil sprejetega in uspešnega pri učenju. Ta učitelj je bil tudi **pripravljen prevzeti (neformalno) vodenje** tega tima.

VIR: Meijer, C. et al. (2013): Special Needs Education in Europe. Thematic publication. Brussels: European Agency for Development in Special Needs in Education.

ZAKLJUČNA KONFERENCA PROJEKTA - povabilo k udeležbi na daljavo, 13. december 2022

Konferenca bo združila učitelje, starše in oblikovalce politik.

Predstavljeni bodo vsi rezultati projekta: smernice za učitelje in druge strokovne delavce, smernice za starše in skrbnike, digitalna igra za mlade ter gradivo za usposabljanje strokovnih kolektivov na šolah.

Več informacij na spletni strani Zavoda RS za šolstvo:

[Zaključna konferenca projekta Design my future - Zavod RS za šolstvo \(zrss.si\)](https://zrss.si)

Spletna stran zaključne konference (v angleščini):

[DesignMyFuture Conference: Promoting Informed Choices for All Young People – DesignMyFuture](https://designmyfuture.eu/)

Dodatni viri in literatura

A whole school approach to tackling early school leaving Policy messages. Education & Training 2020 Schools policy. Pridobljeno na <https://www.schooleducationgateway.eu/files/esl/uploads/b82dc77.pdf> (20. 5. 2021).

Dumont, Hanna; Istance, David & Benavides, Francesco (2010). *O naravi učenja. Uporaba raziskav za navdih prakse.* OECD. Pridobljeno na <https://www.zrss.si/pdf/o-naravi-ucenja.pdf> (14. 10. 2022).

Dweck, C. (2016). *Moč miselnosti. Kako uresničiti svoje zmožnosti.* Založba: Učila International, d.o.o.

Janušević, Peter (ur.)(2019). *Odklanjanje šole - preprečevanje, prepoznavanje in pomoč. Priročnik za osnovne in srednje šole.* Pridobljeno na https://www.scoms-lj.si/files/Priroc%CC%8Cnik_Odklanjanje%20s%CC%8Cole.pdf (14. 10. 2022).

Juul, Jasper (2014). *Šolski infarkt. Kaj lahko storimo, da bo šlo otrokom, staršem in učiteljem bolje.* Celovec: Mohorjeva družba.

Marentič Požarnik, B. (2000). *Psihologija učenja in pouka.* Ljubljana: DZS.

Dodatni viri in literatura

Krapše, Tatjana; Rupnik Vec, Tanja; Čop, Jelka; Jerman, Oton; Likon, Branka; Majkus, Davorin; Stadler, Lidija; Strmšek, Andreja; Vulič, Igor & Zule, Eva (2019). *Profesionalno učenje in delovanje učiteljev*. Pridobljeno na <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-TE5I28YN/?query=%27contributor%3dKrap%c5%a1e%2c+Tatjana%27&pageSize=25> (4. 10. 2022).

Rogers, Carl (1957). *The necessary and sufficient conditions of therapeutic personality change*. Journal of Consulting Psychology, Vol. 21(2), 95-103.

Strmčnik, F. (2001). *Didaktika: osrednje didaktične teme*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.

Vključujoča šola, priročnik za učitelje in druge strokovne delavce, 6 zvezkov (2017). Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Štremfel, Urška & Vidmar, Maja (eds.) (2018). *Early school leaving: Contemporary European perspectives*. Ljubljana: Pedagoški inštitut. Retrieved from <https://www.doi.org/10.32320/978-961-270-267-0> (14. 10. 2022).

